

ELS TREBALLS SE PUBLI-
QUEN BAIX LA RESPON-
SABILITAT DE LLURS
AUTORS
NO'S RETORNEN ELS ORI-
GINALS

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ:
TRIMESTRE 1'50 PEsETES
ANUNCIS: A PREUS CON-
VENCIONALS
NUMERO SOLT: 10 CENTS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
RAMBLA DE SANT JOAN, 50, BAIXOS — TELÉFON 256

TARRAGONA, Diumenge, 11 d'Agost de 1918

ESTABLIMENT TIPOGRÀFIC:
LLORENS I CABRÉ — CARRER DE FORTUNY, NÚM. 4

L'impopular

Hem tingut molta cura en sostindre la present secció de nostre setmanari—la que està reduïda an aquest quadro—a certa altura, a la fi de que'ls assumptes de que parlessim fossin de la suficienta magnitud, de la suficienta importància, per a que valgués la pena de donar-los-hi lloc preferent i que a la vegada cridés l'atenció del llegidor.

El gran tema d'actualitat hem procurat, doncs, enquadrar lo aquí. Hem parlat de la guerra, del torpillejament de vaixells, del Govern, de Catalunya, de nostra parla, etc., etc.

Avui, deliberadament, trenquem per un cop la regla...

Avui volem empetitir aquesta secció...

Avui volem quasi rebaixar aquesta secció per a dir quelcom que també és d'actualitat, però...

Tarragona torna a tindre un batlle impopular... El batlle impopular...

El despatx de l'Alcaldia ha de sofrir la presència de "D. Pedro" Loperena Romá...

El primer avís

El moment decisiu

Per fi, s'ha presentat lo que era del tot inevitable. Els crits d'alarma donats per quasi tota la premsa, ofegats per la ignominiosa llei de la neutralitat, no han bastat a descorre la vena que cubria'ls ulls dels nostres governants i estem a punt de precipitar-nos a un abim sens fons, si no es donen ben prompte manya en procurar fer quelcom per a treure el mal efecte produït per els errors fins avui dia comesos. El ferm sistema de *laissez faire, laissez passer*, aplicat d'un modo sistemàtic per en Dato i companyia, amb lo que respecta a la política internacional, comença a produir els seus desastrosos efectes. La neutralitat sostinguda a tot cost, a base de tancament d'ulls, deixant que facin lo que vulguin els altres amb el sol objecte de passar temps; considerant la baix un sol aspecte com fins avui dia, tenia forçosament, a la curta o a la llarga, que ocasionar-nos greus disgustos.

El no volguer considerar els nostres Governos com a doble'l concepte de la neutralitat, com dobles són els drets que la mateixa imposa ja que, no solament són els espanyols els que poden mancar a ella sino els beligerans, principalment els alemanys, els que dintre el nostre terreny poden cometre delictes definits i castigats en els capítols I, II, III i IV del títol I llibre IV del Códic Penal, en menyspreu de la nostra dignitat, els ha precipitat a cometre infinitat d'injustícies, que han redundat en benefici o en perjudici de alguna de les nacions bel·ligerants, donant el migret concepte d'una neutralitat no refrenada per la vergonya i que cau de ple dintre'l més esquerós i repugnant dels servilismes.

El Govern espanyol tenia, ans que tot, si volia mantindre la neutralitat sens donar ocasió a queixes de cap classe de part de les nacions bel·ligerans, que complir amb infinitat de deures que avui ha deixat sens complir, responnent amb un geste enèrgic, no amb notes (la major part no contestades) que hagués tingut prou braó, per la seva justícia, de fer fós respectada nostra neutralitat al mateix

temps que hagués sentat l'exercissi de nostra sobirania.

Espanya no podia, sens exterioritzar d'una manera clara la seva viril protesta, permetre la destrucció sistemàtica de una quarta part de la seva marina mercant, ni la mort de més d'un centenar de súbdits en el compliment de llurs deures, com tampoc podia permetre fos dictada la llei d'espionatge encaminada a fer guardar silenci a la premsa sobre els maneijos més que sospitosos del alemanys internats i dels que, sens ésser ho, obren per odi i per sentiments mesquins, pitjor que ells mateixos.

El Govern espanyol se ha mostrat massa partidari de deixar fer; ha sigut en extrem passiu i avui està en perill de sofrir les conseqüències d'aquesta passivitat que l'ha portat, al moment d'haver d'obrar amb energia o de reconèixer que ha fet deixament de sos drets i que no compta amb la força suficient per a fer que aquests siguin respectats.

El periòdic *The Times* de Londres ha donat al seu govern el primer crit d'alerta sobre la neutralitat que's ve observant a Espanya i fa responsable al Govern espanyol, al qui censura durament, a la vegada que increpa també al seu, per negligència.

A conseqüència del article insertat per el mentat periòdic, el diputat mister Bellein va interpelar al Govern, en la Cambra dels Comuns, responnent-li en Balfour, en nom del mateix, que han sigut fetes les indicacions necessaries al Govern espanyol sens que fins l'hora present se hagi rebut cap resposta satisfactoria.

El moment decisiu ha arribat. Es hora de que el Govern es preocupi de posar-hi el remei que fins ara s'ha trobat en falta.

Sembla que'ls ministres tracten de pendre les oportunes mides, i que se han fet ja declaracions encubertes sobre lo que pensen immediatament fer.

Els concells d'aquets dies seran de gran transcendència, ja que en ells es tindrà que resoldre definitivament el nostre pervindre econòmic i internacional.

No sabem quines seran les orientacions que en ells empendran els nostres qüestats d'estat, en pro si desitjariem que desterressin per sempre el des-

acreditat envio de notes i més notes, que no són, en resum, més que paper mullat i constitueixen una eterna burla a la nostra sobirania, ja que ni sols son contestades; que's recordin per breus moments de la seva representació i personalitat i que sentint-se, ja que tan ho han pregonat infinitat de vegades, veraders patriotes, pensin que la neutralitat a més de devers te drets i prenguin les mides més enèrgiques i clares, per a que siga en tots moments respectada. Tinguin present, per si son flacs de memoria, que en els nostres ports hi tenim vaixells que ens poden servir de garantia per a exigir aquet degut respecte i obrin sense por. El poble te'ls ulls posats en ells. L'advertència del *The Times* i del Govern anglés, té que servir d'algo...

El moment decisiu es arribat, i les conseqüències d'un mal procedir poden ésser funestes.

Inauguració oficial

del Pont de Mora

Era el 30 del prop-passat Juliol que dugnes poblacions separades pel riu Ebre celebraren una festa i homenatjaren a unes personalitats que més que tals son amics, per a testimoniar-li el seu agraïment. Eren les poblacions de Mora d'Ebre i Mora la Nova que reberen la visita de D. Josep Cabestany, digníssim enginyer jefe de Obres Públiques de nostra provincia, del diputat per el seu districte En Macià Mallol, del seu diputat provincial En Pere Lloret, del enginyer de Obres Públiques de la provincia D. Joan Alonso Soriano, dels sobrestants del mateix departament senyors Asenci i González i del enginyer de la Maquinista Terrestre i Marítima senyor Cornet.

La visita mentada obeia a que aquell dia havia de tindre lloc la inauguració oficial del pont sobre l'Ebre, que uneix les dugnes poblacions fins avui separades pel riu caudalós.

La satisfacció d'aquells habitants és gran, la seva alegria es immensa; ells prou que haguéren volgut exterioritzar-la donant ampla sortida als sentiments de la seva ànima que és molt gran i sab sentir; emprò per llur disort no podéren veure, no podéren sentir, car no pogué assistir al acte el veritable pare del Pont; no pogué visitar-los, no han pogut gaudir de la satisfacció d'abraçar al seu bon germà D. Joan Caballé Goyeneche per el que han sentit, senten i sentiràn pregona estima i eterna graïtut.

No és per ells dia de festa, ja que els seus cors enristits per l'anyorança que senten pel que fou al seu gran home no deixa expansionar la festa que somniaven al obrir-se el pas a l'hermosa via i circumstancies que aplasten les més tendres il·lusions dels homes!

Al arribar els visitants a Mora la Nova fóren rebuts pels Ajuntaments d'ambdugues poblacions, dirigintse seguidament al lloc del pont, ahont se feu la recepció del mateix. Acabat l'acte oficial fóren obsequiats al restaurant de Mora la Nova amb un esplèndid àpat ofert pels Ajuntaments de les dugnes Mores, el qual se desenrotllà dins de la més gran alegria.

Al destapar-se el xampany i per oferir l'acte, feu us de la paraula el senyor Alcalde de Mora la Nova, qui dedicà elogis als homenatjats, aixis com també al qui fou representant seu en tres legislatures consecutives D. Joan

Caballé, al qui dedicà paraules de cariyo i bon record. El succeí en l'us de la paraula l'Alcalde de Mora d'Ebre, expressant-se en el mateix sentit.

Parlàren a continuació els homenatjats senyors Cabestany, Mallol i Lloret.

El primer digué que l'acceptar aquell obsequi amb que s'els distingia, el dedicaba carinyosament al record del qui fou digníssim jefe d'Obres públiques de la provincia senyor Corsini, doncs an ell perteneixia més, ja que fou qui cooperà a la construcció d'aquesta hermosa obra. Acabà dient que, al despedir-se, s'oferia sincerament per tot quant pogués interessar als pobles de la comarca, dient que ell que ha posat sempre tota sa voluntat al servei del seu deure, si possible fos, més li posaria encare per a servir en aquells pobles, oferint-se últimament, més que com a jefe, com a bon amic.

El diputat a Cortes digué que aquell homenatge no era per ell sino que perteneixia al qui tan dignament sabé representar els interessos del districte, i a quin servei posà tota sa voluntat i pel qui deuran eterna graïtut els homes tots d'aquella comarca: al senyor Caballé. Demana a tots els concurrents que com a penyora de agraïment, s'envii a dit senyor Caballé la més coral i forta de les abraçades, doncs sobradament s'en va fer acreedor.

El president de la Diputació, l'amic Lloret, amb verdadera emoció digué que li era molt difícil manifestar l'agraïment que sentia ja que pel seu record passaven dates i fets que deixaven profunda ferida. Recordà la lluita que per aquelles terres venia sostinguent desde Solidaritat Catalana acompanyant per ell un ser molt volgut al costat de qui, aixis com al dels bons amics d'aquells pobles, havia sentit alegries immensas de les victories i amargues tristors de les derrotes quins fets tots apareixien ara a sa pensa.

Dedicà paraules d'afecte als amics Cabestany i Mallol, acabant fent un requeriment per a que tots junts treballéssin amb fe i entusiasme per l'engrandiment del Districte de Gandesa.

L'enginyer senyor Alonso Soriano, també dedicà unes paraules d'agraïment per haver sigut ell l'enginyer encarregat de les obres del Pont.

Amb el mateix sentit s'expressà també el senyor Cornet per haver sigut l'enginyer de la Maquinista Terrestre i Marítima, encarregat de la part metàlica del pont.

S'acabà l'acte amb visques al senyor Caballé, als homenatjats, a les dugnes Mores i al districte de Gandesa tot.

Acabat l'acte oficial el Centre Instructiu Democràtic de Mora d'Ebre obsequià als homenatjats amb un xampany d'honor, servit al local de les Escoles del mateix centre, molt bellament adornat amb flors i esplèndidament servit per les simpàtiques i gentils senyoretas de dites Escoles quals bells semblants éren reflecte de llurs ànimes que senten ja els batecs de la mes gran, honrada i santa idealitat de progrés i redempció.

Aquest acte va ésser ofert per aquell digníssim amic nostre, per aquell fill de Mora i de tots els pobles del districte de Gandesa per els quals des de fa molts anys ve sacrificant esbarjos i joventut per anar predicant i escampant els ideals de llibertat i redempció per l'abnegat En Ramon Nogués Bisset, qui amb aquella facilitat i bellesa de paraula que és innata amb ell, dedicà un tant efusiva salutació a tots els

homenatjats, després de l'un l'altre, que féu vibrar els cors i que ells, sentint aquesta tant gran idealitat, despullada de tot egoisme, i si plena i guarida de foll entusiasme i bons desitjos en favor d'aquell bressol seu, el districte de Gandesa, no pogueren per menys que prometre treballar de ferm per el progués i millorament del districte.

Comentari

Donaria dos rals—aixó és un dir—per a coneixer l'autor d'aquell esparpento literari que, sota'ls títols *Nuestra fiesta*, *La onomástica del desterrado*, *Don Dalmacio Iglesias en Tarragona*, publicà el darrer número de *La Reconquista*.

Fillets, i quina manera de passejar-se a Don Dalmaci i a tota la comunitat carlina en general! Perquè, una de dos: o l'autor que deixem dit és un bromista de pura cepa, o és un bon subjecte que s'ha pres aixó del carlisme i'l talent de Don Dalmaci de bona fe. En un i altre cas, m'agradaria conèixer-lo. Rès, una curiositat com un altre.

Doncs sí, quin article! D'aixó se'n diu saber fer l'article; i de quina manera! No l'heu llegit? Ah, doncs, no ho deixeu, que val un Perú. D'article ressenya com aquell no s'en escriuen cada dia.

Veniu que'l llegirèu amb nosaltres. Agarren-se fort, que ve un ram d'aiguall!

«Una vez más, los tradicionalistas tarraconenses, hemos celebrado con toda pompa, la onomástica de nuestro Augusto Caudillo, y quiera Dios que ésta sea la última que reseñemos señalando al legítimo R... con el lúgubre vocablo de «El desterrado».

Pobra gent! Tota la vida que van demanant que sea la última, que sea la última, i Deu no'ls escolta ni ganes que'n té. «El desterrado»—títol que no té res que veure amb el drama «El desterrado del Gurugú» o la montaña del Tibidabo—és el R. dels carlins i avui «presoner de guerra» dels Imperis Centrals. Però'ls requetés l'anomenen «el desterrado» per a despitjar.

«A las once, una comisión de tradicionalistas salió de nuestro Círculo para recibir al ilustre parlamentario por esta provincia Excmo. Sr. D. Dalmacio Iglesias...»

Ilustre parlamentario, Don Dalmaci? Mian, mian! Que no veïeu sants cristians que aquí no som a la Xina? Oh, i amb aquella frescura: *Ilustre parlamentario*. Casi rès, el Dr. Dalmaci i'l Dr. Helfferich se tuteixen. Guau, guau!

Seguim llegint: «Seguidamente se dirigió la comitiva al Círculo «Unión Jaimista» en donde innumerables correligionarios esperaban la llegada de nuestro ilustre Senador para dar principio al acto del vermouth de honor.»

Mira, mira, vermouth hi tot. Després els hi diràn estantissos. No més faltaria que d'aquesta feta o d'aquest actó, que dinen ells, se'ns tornessin «troner».

Endavant les hatxes: «Muy cerca las dos de la tarde se dirigió D. Dalmacio Iglesias al Hotel de Europa, en donde comió...»

Bé, no cal mirar tan prim. Una hora envant, una hora enrera.

Demanis la VERDADERA Horxata valenciana de xufes

ESPLUGAS : : : de totes

CREU CUBERTA, 32
— BARCELONA —

Pel demés felicitem al propietari de l'Hotel d'Europa pel honor d'haver hostatjat al Sr. Iglesias, la concurrència, de pié, entusiasmada, aplaudió, mientras las hermosas notas del himno real jaimista daban su tinte patriótico a la incolora atmósfera que nos rodeaba.

L'articulista ressenya després extensament la festa del *lunch* en la que hi assistiren *muchas margaritas* (amb que's menja aixó?) i *muchos forasteros* (bola!).—Rès, que va constituir un exitós colossal.

Veigin vostres mateixos, que aquí no enganyem a ningú:

«Al pasar a ocupar la presidencia del lunch el Sr. Iglesias, la concurrència, de pié, entusiasmada, aplaudió, mientras las hermosas notas del himno real jaimista daban su tinte patriótico a la incolora atmósfera que nos rodeaba.»

Que bonic! Que bell! Quin espectacle més grandíol! *El Dr. Iglesias...* (ah!), *el himno real...* (oh!), *la atmósfera incolora...* Bueno, aixó de que l'atmósfera era incolora o inodora, que ho contin a la seva padrina.

Acte seguit Don Dalmacio aixecà la copa (de champany? I cà!), i després de dedicar *hermosos párrafos de su sin igual oratoria a las damas jaimistas* (l'ilustre *chanaral* n'és molt de complet), va donar-se per acabat el lunch. Ah! Don Dalmaci fou aplaudit *cuando delirio*. Ells sempre delirant...

Amunt i crits:

«Una vez celebrado el lunch de referencia, nuestro ilustre Senador que tanto se preocupa por todo lo que pueda contribuir a remediar las necesidades de nuestra ciudad, destinó una hora, que le dejaban libre las muchas consultas a que tuvo que atender, para visitar las casas de beneficencia de la localidad, empezando por la Casa Asilo de San José...»

Ai carat; vet aquí que nosaltres no sabem a qui atribuir aquest millorament que s'observa amb les necessitats de la nostra ciutat; i mira, mira, resulta qu'és Don Dalmacio qui s'en preocupava. Respecte allò de *las muchas consultas a que tuvo que atender*, no s'hi encaparrin; és propaganda *fula*.

Ara, ara vé lo hò. Cuidado amb la trencadura:

«Fué emocionante y conmovedor, llegándonos al alma, el contemplar a nuestro Senador interesándose con cariño paternal por los jóvenes asilados, dirigiéndoles preguntas propias de los grandes espíritus observadores y dándonos sapientísimos consejos que revelan una grandeza de alma poco común en nuestros tiempos.»

Ja veuen quin Senador. De senadors com aquet les mares no'n crien cada dia. És un pon de ciencia. El que l'escolta ja està llest, queda enternit i plora com una criatura. És com en *Pasquetes* de ls «Toreros d'hivern», qui arrenca llàgrimes com el puny. Llástima que Don Dalmaci sigui tan llest, palpizot i tiri capellans. *Nada, nada*, el nombrarém senador vitalici.

Passem per als les moltes patotxades qu'ens clava entre cap i coll l'articulista, donant compte de la visita a l'Asil, i anem a veure lo que's explica de la *velada político-musical en honor a el desterrado*.

Som-hi:

«El sargento de requetés... (Mald! Ja ha arribat tropa) leyó la hermosa poesía «Trilogía de amor»...»

Bé, vaija. Un amor sense hatxe.

«El tenor... (fins tenor hi tot. I dones que us pensaven) cantó una romanza (un romanso volen dir), y la inspirada composició «Lo cauf de la tortola.» (Estígniet quiet, boijot.)»

Mirèn que després de sentir a tot un sargento, que't vinguin a parlar de la *tórtola*... Després diran si un home riu...

Seguidament un xàfec de poesies i diàlegs, que diu que van anar tan bé. Segurament debia ésser aixís perquè com qu'eren noies les interfectes, les noies sempre queden bé, encare que siguin de la crosta de baix. (Que consti, que quan ens hi posem som tan *galantes* com l'ilustre *chanaral* Iglesias.)

Després, altre vegada cants. Nada, menys que, entre altres, van *executar* (ofusellar, que pel cas és igual) el duo de «Los Bohemios». D'aquesta si que no se'n escapen. Un duo de sarçuela! Ai, si'ls budells ho saben!

Tan bon punt acabaren de remorejar pel ambient les darreres notes del duo, va aixecar-se a parlar el *clou* de la festa, el *batallador*, *parlamentari* (els molins de vent li semblen exercits), l'Ex. D. Dalmacio Iglesias, doctor.

No volem fer perdre'l temps a nos tres estimats llegidors detallant los hi fil per randa tota l'oració del gran Iglesias, perquè allò més que oració, va ésser una cansó que ni la de l'enfadós. Figúrin-se que en aquestes altres venir a parlar-nos dels moros i cristians, de l'entrada dels francesos, de la fugida de Roma i de la biblia en pasta! I aquets són els homes, i aquet és el partit, que tenen la poca solta de creure que poder un dia governar? Doncs la tenen, i sinó jutgèn:

«Recuerda—es Don Dalmaci—qui perora—que pasó muy cerca de nosotros el poder hace poco menos de un año y no lo alcanzamos por no estar completamente unidos.»

Punya!, i quines tragaderes! D'aixó se'n diu viure d'ilusions! Mirèn que té *pendengues* que quatre soldats i un cabo, i encare no completament units, (per la boca mora'l peix) tinguin la gosadia de dir que'l poder va passar aprop seu! Si, debia passar a mil kilòmetres de l'imaginació de Don Dalmaci. Cebes!!!

Però encara no és tot. Encare'n diu més de coses bufes D. Dalmaci. Encare diu:

«No olvidéis que Cabrera, fué antes que gran general un humilde sacristán, bien puede Dios susucitar en todo momento a un Requeté y dotarle de las dotes suficientes para llevarnos a la victoria.»

Ja'ns estem veient a la Tòtila vestit de capità manies, comanant els *exercits* requetés, i conduir los de cap a la menjadora. Perquè aixó de la *victoria*, parlant amb franquesa, no vol dir més que presupost. Figúren-se, doncs, amb les ganes que tenen de *victoria*, com s'hi agarrarien! Però no cal que s'hi *infundim* la *victoria* per a ells és fruita prohibida. No són els requetés amics del dijuni? Doncs no cal que s'escarrassin, *hombres*, a dijunar s'ha dit, que'l dijuni purifica (Mirèn amb quina cara miren) Si, ho mes, si, a dijunar...

Bomba final:
Al salir el Sr. Iglesias de nuestro Círculo las multitudes (aixís, tal com sona) lo aplauden y lo aclaman.

No sabem que'l senyor Armengol, el senyor Caviert i el senyor Vallhonrat fossin *multitudes*. És la primera paraula. Paraula.

Casa Llauradó San Agustí, 19

Rebudes les més selectes novitats en
LAGSSA
BRUSAS
ETAMINS
CRESPONS
LLANARIA
GENEROS DE PUNT

BOAS PLUMA FANTASIA

A pesar de les circumstàncies actuals els preus en tots els articles son en extrem limitadíssims.

Neutrals!

El pa novament amenaça de augmentar de preu... i baixar de tamany. No sols per al pobre que amb el mateix jornal, ja prou raquític abans de la guerra, té de menjar, sino per la més estranya metamorfosis de que el pa, a mes preu, més se arronsa, no direm que hi manqui pes, sino farina, i com la farina fa el pa...

Si que anem arribant en un període àlgit en materia de subsistencies que en el punt i segueix, en que som ben podem exclamar: Si aixó es pau, que vingui la guerra.

Mes, a que havem dit guerra! Mai de la vida, que amb aquesta guerra també hi existeix la extranya metamorfosis de que nosaltres, el poble que ha fet més guerra en aquest últim segle, hi senti ara tanta por. Bé, anem dient que ens hem distingit per la guerra civil, la de germans contra germans, per defensar suposats drets de un home, mai per enlairats deures de humanitat ni idealitat.

Mentres la tragedia va en augment; mentres encare ens diem catalans, catalanistes i nacionalistes... de la paciència catalanistes, per a que ens ho portin cuit i servit en bandeja, tot fet i arreglat, sens que ens consti cap esforç, tot lo més ja ho criticarem o ens bescantarem uns als altres.

Quina vergonya més gran tindran de sufrir els nostres fills el dia de demà quan s'escriba la historia de la purificació dels pobles i de la humanitat redimida del oprobis tentacul militarista que amenaçaba destruir-la!

Serán foragits del palau superb de la Llibertat i de la Democracia, quins fonaments estan enlairant els pobles aliats amb sa generosa sang per a que la pau regni per sempre més a la terra, per a que sigan redimits els pobles que per a llur salvació lluiten.

I en aquesta, la més noble obra de la humanitat no hi haurem aportat res. Haurém sigut *Neutrals*.

JOAN DE TARRAGONA

Per els ofens de la guerra

Tarragona no hi podia mancar a la excelsa obra de la caritat, que'sots el títol de «Casos clares» està portant a terme el genial Apolés-Mestres, per recollir, mentres durim aquets fatigosos temps, a els fills de heroics francesos i dels voluntaris catalans que defensen la santa causa de les democracies.

Se ha constituit ja el Comité Central de Tarragona que està integrat per les distingides senyores següents:

- D. Clara Pina de Ventosa.
- Josepa Rusñol de Lloret.
- Agna Ventosa de Nel-lo.
- Josepa Gabriel de Mallo.
- Carme Cuchi de Mirambell.
- Adela Cascaute de Lopez.
- Eulalia Romagosa de Ripoll.
- Rosa Domingo de Ripoll.
- Lluís Más de Rodríguez.
- Ramona Molas de Cubells.
- Fermina Alfonso de Granell.

Es probable que dintre pocs dies arribin 25 noies franceses orfanes de la guerra o filles de pares soldats.

Benvingudes sian a la noble Tarragona les tendres víctimes del sèlvatisme modern; i no d'últim pas, ja que els noms de les senyores que constitueixen el Comité ne son una plena garantia de que'l temps que la dissort els depari conviure entre nosaltres, sota el més esplèndit sol del món, hi seran considerades i estimades com les filles més volgudes.

Tot lo que's fassi per aquestes ignocentes víctimes és poc.

PERE FRANCESCH

Practicant de Medicina i Cirugia
Especialitat en Massage i Callista

VISITA A DOMICILI
Plassa de la Font 47, entressol

De l'estranger

Socialistes i Bolxevics

El representant del partit social-democrata de Rússia, Axelrod, i el dels socialistes revolucionaris, Rusanof, que es troben actualment a Estocolm, han estat autoritzats per llurs partits per a adreçar als partits socialistes del món enter, afiliats a la Internacional, una crida invitant-los a enviar a Rússia una comissió especial degudament elegida, per a fer una enquesta.

Aquesta enquesta demostraria, segons Axelrod i Rusanof, que els «bolxeviki», per llur sistema de terror i de represalies, han pogut restar al poder a tota costa, violant no solament els principis socialistes, sino preparant el terreny per a una reacció a tot Europa.

Com que una part de l'opinió pública, especialment entre la classe obrera, està desorientada respecte a l'actuació dels maximalistes al poder, els partits socialistes contraris consideren necessària l'esmentada enquesta, a fi de deixar comprovada la culpabilitat dels «bolxeviki» davant del proletariat internacional.

Els polonesos de l'Austria

A la ciutat de Tarnof s'ha reunit recentment una Assemblée patriòtica polonesa. Els acords presos son de gran importancia i demostren un cop més quins son els sentiments del poble de Polònia.

La censura austriaca ha suprimit en els periòdics el text del primer acord. Segurament aquest acord era el proclamar l'aspiració del poble polonés a la unió de les tres Polònies dins un Estat lliure i amb accés a la mar.

El segon acord diu que els representants polonesos al Parlament austriac han de seguir una política amplemènt polonesa i eslava, abstenint-se de tota política que pugni tenir un migra caracter local de particularisme austro-polonés o galitzià. Aixó equivalia dir que els diputats polonesos a la Cambra austriaca no han de sentir-se homes de l'Austria, ni de la Polònia austriaca, sino patriotes de la Gran Polònia nacional.

El tercer acord afirma la necessitat de continuar i perfeccionar la política d'unió dels polonesos amb els altres eslaus de l'Austria, sostenint, per tant, les reivindicacions dels tres esloacs i dels sud-eslaus.

El quart acord invita el diputat del districte de Tarnof, que és el president del grup o Club polonés del Reichsrath, a obrar segons els acords precedents, que representen la voluntat de la immensa majoria del poble polonés de la Galitzia i de tota la Polònia nacional.

Criminalitat a Alemanya

D'Alemanya surten veus alarmants davant l'increment de la immoralitat i de la criminalitat que afecta els menors.

El diputat socialista Mehring ha dit en ple Reichstag: «La descomposició moral del poble per la mentida, el furt, l'estafa, no pot ésser compensada per la glòria de les armes.»

Els furtis es multipliquen d'una manera prodigiosa, sobretot de la tardor de 1916 ençà. A Berlín ha arribat la xifra mitja a 390 cada dia.

1917 han estat condemnats més de 5.000.

A Magdeburg ha estat confiada a dones la vigilancia pública, pel que fa referència a policia de costums; essent llur principal missió la d'agafar les persones sorpreses en flagrant delicto d'immoralitat.

Contra aquesta descomposició social, els poders públics han adoptat, a més, diferents mitjans, principalment cinetes cinematogràfiques de caracter pedagògic-moralitzador, com per exemple: «Faci's llum», relativa a les injustes dolentes condicions en que es troben els fills *naturals*.

Es veu, doncs, que l'estar en guerra no és massa propici al mirollament de costums.

La disminució de la mortalitat infantil als Estats Units del Nord-americà.

Aquest poble, admirable per la seva activitat en tants conceptes, ve a sorprendre'ns, encara, d'una manera molt agradable, en un altre tan simpàtic com és el de la disminució de la mortalitat infantil, i en l'acreixement de la natalitat que la que puguem dir que la vida és plètòrica i triomfa admirablement davant la mort.

Hem llegit un recent informe que conté dades estadístiques molt interessants i de les quals extraïm algunes, que fa molt bonic de consignar.

Aquest informe es basat en les estadístiques tretes de les 153 ciutats més importants dels Estats Units de Nord-americà; podem pensar doncs, d'una manera general que els resultats son prou eloqüents i complets.

Segons l'esmentat informe, resulta que el nombre de naixements durant l'any passat va ésser de 2.687.000; en canvi, el nombre total de morts fou no més que de 1.648.000. La població nordamericana ha guanyat, doncs, de 1.039.000, per moviment natural de vida; aixó és, sens comptar el contingent immigratori.

Concretament a la gran ciutat de Nova York la mortalitat infantil ha disminuït d'una manera prodigiosa. Ha alcançat la xifra més baixa d'aquí que la ciutat existeixi. És a dir, la mortalitat és 8 noies per cada 1.000.

Mentres que l'any 1907, és a dir, fa deu anys, la mortalitat infantil arribava fins a 35 per cada 1.000. Calen la diferència que hi ha de 135 a 8. Ja és guanyar!

CASA COCA

COMTE DE RUS, 7 - TARRAGONA

Respalls de tota mena, especialitat en articles de pell i per a viatjadores per a llets i taules, gupaperes i linoleums.

Espanya i Anglaterra

Davant la violació de la neutralitat espanyola

Carta del corresponent del «Times» a Santander, publicada en el editorial del dia primer, a que fem referència en el primer article.

Una investigació acurada de tots els fets relatius a l'Internament del submarí alemany «U. C. 56» dins aquest port revela un estat de coses que no és menys escandalós, per constituir un cas típic de la farsa amb que els interessos dels aliats són desenvidats i negligits a Espanya. Els fets són els següents:

El submarí entrà a Santander el

XACOLATE ORTHI-TARRAGONA

PRODUCTE PUR i de PRIMERA CALITAT: El més RIC EN CACAO: Aliment NUTRITIU per excel·lència

matí del 21 de Maig, emprés per sa pròpia màquina, la qual hom pugné veure que maniobrava lliurement, endavant i enrera. Inmediatament, les autoritats del port s'encarregaren del submarí, posant-li una guarda, mentre s'obria una investigació oficial. Reconegut el submarí, hom veié que no portava torpedes, sinó que anava aparat per a la col·locació de mines. El seu capità és el comandant Reisser, el qual fou primer oficial del vaixell «Spreewald», de la Companyia Hamburg-América, i, fixen's-hi bé, extraordinàriament coneixedor d'aquesta part de la costa espanyola. Aquest capità donà varies explicacions relatives als moviments del submarí i a les causes que l'havien obligat a venir a Santander; però com una de les afirmacions fou que havia sortit de Zebrugge el 12 de Maig, totes les faltes les podem considerar, per no dir altra cosa, de veritat dubtosa. L'inspector de màquines, D. Joaquim Conca, de la marina espanyola, reconegué detingudament el submarí i dirigí la recollida de les parts essencials de la màquina, inclosos els peces de recanvi, amb l'objecte de que el vaixell no es pugés moure sense remolc. Després, el 28 de Maig, el submarí fou remolcat a Millaño, indret isolat, a uns tres milles del port; i un canóner espanyol atracà al seu costat.

Actitud del Govern

El que tota persona de sentit comú es demarà tot seguit és el següent: quina raó possible justifica el fet que el comandant del submarí hagi obtingut permís per a romandre a un indret des d'on pot organitzar millor la destrucció del tonellatge alià i espanyol? El Govern espanyol actuà promptament i eficaçment en fer impossible la fugida del submarí; però en deixar que el comandant romangués a Santander tolerà un perill més gran per a la navegació que fóra un sol submarí. No tinc pas cap dubte que el Govern espanyol féu això a petició de l'Ambaixada alemanya; però quines pressions han exercit els Govern aliats per a obtenir el trasllat del comandant? Crec que la contesta a la pregunta és aquesta: No cap. Els funcionaris consulars locals han enviat informes sobre informes, telegrames sobre telegrames al «Departament corresponent», però l'apatia i la somnolència oficial on han caigut aquests Departaments és feta fins ara a prova de tota mena d'agitacions. Aquests Departaments han romàs sense preocupar-se'n.

La ineptitud i la feblesa de la política anglesa, a Espanya, esdevé ràpidament un escàndol, adhoc aquí, i és arribada l'hora de donar publicitat a incidents d'aquesta mena, amb l'objecte que el poble anglès pugui saber com són costosos a la nació, en vides i cabals, aquests funcionaris del ministeri d'Estat i les delegacions a l'estranger, amb llur inútil canvi de comunicacions entre «humils i obedients servidors», que no tenen cap altre mèrit i no són obedients sinó a les regles i procediments rutinaris del seu antiquat servei. Escric tan sols del que jo sé i veig aquí, a Espanya; però és que hi ha la més petita idea de tota la importància que tenen els nostres interessos aquí, ara com ara i per a després de la guerra? Aquest incident de Santander no és sinó un dels molts casos en que s'ha palesat, descurt o negligència s'hi segueix palesant; però els milions de lliures, per a no dir res del valor de les vides, que suposa no més el nostre tràfec amb Santander es deixen en perill, mentre l'embaixador alemany surt amb sa família per a donar un passeig cap a les tardes, amb l'objecte de visitar el submarí i felicitar el seu comandant per la tasca que realitza al servei de la pàtria alemanya!

panyols que pensen seriósament que totes les probabilitats de progrés i d'eficàcia per a Espanya depenen de coses comuns a ella i als aliats, i no pas d'Alemanya. Però Espanya no troba gaire ajuda en nosaltres, ni tan sols aquella ajuda que demana l'èstricta defensa dels nostres propis interessos. Sembla que s'han presentat espasmòdiques protestes que probablement han causat més mal que bé. El que hom necessita, és una ferma i despectiva atenció vers els nostres interessos aquí, combinada amb una amistosa però enèrgica insistència en la defensa dels nostres drets i els drets de la humanitat, per acabar amb la impunitat que Alemanya té ara en la violació sistemàtica d'aquests drets.

Hi ha certs elements de la situació espanyola que fóra indiscret discutir públicament, però que jo tinc ben presents quan escric, i atorguen importància a la serietat amb que tota persona ben informada ha d'estudiar la història de la ineptitud de la política anglesa a Espanya, d'ençà del començament de la guerra. Aquest incident del submarí a Santander no és sinó un paragraf d'aquesta història, però és perfectament típic. Si no ens n'adonem aviat, sacrificarem no sols interessos nostres infinitament grans aquí, interessos que ens són comuns als espanyols i a nosaltres, sinó també, amb tota probabilitat, embolicarem Espanya en ruïnosa calamitat i destorbarem l'equilibri d'aquell grup de Potències en les mans de les quals restarà l'arribada de la pau i el mitjà del món. No cal fer cap miracle per a evitar aquesta catàstrofe; sinó que ens deixem i posem una mica de cor i una mica de cervell en tot el que fem aquí.

Senyals repetits

La tripulació fou internada a Alcalá de Henares, vora de Madrid, amb sis importants excepcions. El comandant, un oficial subaltern i quatre mecànics perits obtingueren permís per a romandre a Santander, sota la paraula d'honor del comandant. El comandant llogà una casa, a pocs centenars de metres del submarí i molt lluny de cap altra casa o edifici i viu allí amb els altres cinc individus de la tripulació. Les bateries del submarí es mantenen constantment carregades. D'ençà de la seva arribada a Santander, s'han observat mantes vegades senyals vers el mar, usant hi un reflector de gran potència, i han estat descobertes dues transmissions il·lícites per la telegrafia sense fils, enviant senyals xifrats. I fa només pocs dies, un vaixell francès fou enfonsat a algunes milles de distància—jo crec que dintre les aigües jurisdiccionals—i els seus tripulants assassinats al mar d'una faisa semblant a la dels mariners del «Llandovery Castle».

Neutralitat espanyola

El nostre corresponçal especial ens trasmet aquest matí alguns fets sorprenents relatius al submarí alemany internat a Santander.

L'«U 56» arribà a Santander el 21 de Maig amb la seva pròpia màquina. L'inspector espanyol de màquines que examina el submarí trobà que alguns dels coixinets dels motors eren espatllats; aparentment pels mateixos tripulants, però no pogué descobrir cap avaria que justificés l'entrada al port. Les autoritats espanyoles internaren el submarí i els seus tripulants amb l'excepció de sis. Però aquests sis eren el comandant, un oficial subaltern i quatre perits mecànics. Se'ls ha deixat establir se en aquest gran centre del comerç anglès, i d'ençà de llur arribada s'han observat repetits senyals vers el mar amb un reflector de gran potència i han estat sorpreses dues transmissions il·lícites amb la telegrafia sense fils trasmetent avisos xifrats. El comandant ha donat, naturalment, la seva paraula d'honor. Tanmateix ha estat prou imprudent per a dir que sortí de Zebrugge tres setmanes després d'haver barrat nosaltres al port i tenim raons molt poderoses per a posar en dubte la seva veracitat. El que hom dedueix lògicament és que ha estat francès deliberadament a Santander amb un submarí relativament inútil, amb l'objecte que pugui romandre a un indret molt ben escoltat per a organitzar la destrucció dels vaixells espanyols i aliats.

Article del Times comentant la carta, que donà objecte a la interpel·lació feta al Govern anglès en la Cambra dels Comuns per Mr. Bellein i que ha motivat les reclamacions fetes al nostre Govern per Mr. Balfour:

Neutralitat espanyola

El nostre corresponçal especial ens trasmet aquest matí alguns fets sorprenents relatius al submarí alemany internat a Santander.

L'«U 56» arribà a Santander el 21 de Maig amb la seva pròpia màquina. L'inspector espanyol de màquines que examina el submarí trobà que alguns dels coixinets dels motors eren espatllats; aparentment pels mateixos tripulants, però no pogué descobrir cap avaria que justificés l'entrada al port. Les autoritats espanyoles internaren el submarí i els seus tripulants amb l'excepció de sis. Però aquests sis eren el comandant, un oficial subaltern i quatre perits mecànics. Se'ls ha deixat establir se en aquest gran centre del comerç anglès, i d'ençà de llur arribada s'han observat repetits senyals vers el mar amb un reflector de gran potència i han estat sorpreses dues transmissions il·lícites amb la telegrafia sense fils trasmetent avisos xifrats. El comandant ha donat, naturalment, la seva paraula d'honor. Tanmateix ha estat prou imprudent per a dir que sortí de Zebrugge tres setmanes després d'haver barrat nosaltres al port i tenim raons molt poderoses per a posar en dubte la seva veracitat. El que hom dedueix lògicament és que ha estat francès deliberadament a Santander amb un submarí relativament inútil, amb l'objecte que pugui romandre a un indret molt ben escoltat per a organitzar la destrucció dels vaixells espanyols i aliats.

Posició d'Espanya

No és pas el Govern espanyol el que té la culpa de ço que passa: és el nostre Govern o bé els seus representants. En ses delicades relacions amb les potències estrangeres, el Govern espanyol segueix, naturalment, la línia de més petita resistència; qui exerceix sobre d'ell la pressió més gran és que, dins els límits raonables, obté ço que vol. Fins ara aquesta pressió ha vingut tota de la part alemanya. Tinc motius suficients per a creure que una part, almenys, del Govern espanyol veuria amb satisfacció certa pressió dels aliats en un sentit determinat, amb l'objecte d'utilitzar-los com una ajuda en ses negociacions amb l'embaixada alemanya, car cada dia que passa es fa més avinent a tots els es-

els seus representants tenen molta més culpa. Una exhibició tan gran d'incompetència, o encara que com pitjor, com aquesta semblaria gairebé increïble, si no fos pels altres molts exemples de la nostra tolerància en els casos similars de neutralitat espanyola aplicada segons la instigació d'Alemanya. Cal que tots els espanyols, de qualsevol categoria que siguin sapiguin que resten greument errats si creuen que els pobles aliats no es fixen en la faisa com els neutrals compleixen llurs obligacions. Els pobles aliats de cap manera tenen la negligència i la indiferència aparents del nostre Ministeri d'Estat; i quan surtin de la guerra, amb la victòria sabran fer una distinció implacable entre els neutrals que han infringit llurs obligacions, sota la influència de la força i els neutrals que les han violat per egoisme o per simpatia amb l'enemic.

SOFRE LIQUID "RADIUM"

Preparat per la Casa C. Hauptold a base de polisulfur amb notable estalvi sobre el sofre en pols.

La Escola de Viticultura y Enologia de Reus

el recomana per a combatre la malura de les vinyes.

Agent: **Sebastià Miró**, Tamarit, 99. — BARCELONA
Teléfono A. 5.371

LLIBRERIA, PAPERERIA, ESTAMPERIA

DIBUIX, PINTURA, ESCRIPTORI

LLIBRES RATLLATS

LLISEO PONZ MASSAGUÉ

SUGGESOR DE FILLS DE J. FONT

CORRESPONÇAL de la casa FARINETTI per a SEGELLS DE GOMA, BELLEUS EN PAPER, ESMALTS, etc., etc., i de la casa "ARTE CRISTIANO" de OLOT per a ESTATUÀRIA RELIGIOSA

Baixada Misericòrdia, 7. Teléfono 393. Tarragona

NOVES

El passat diumenge, mentre prenía el bany, hi sobrevingué un lleuger accident a nostre particular amic En Bernabé Martí Bofarull, que no tingué fatals conseqüències gràcies a trobar-se aprop de la platja i del prompte auxili que li prestà el seu fill i després el de un carabiner que hi acudí tot seguit.

Aré, per prescripció facultativa, ha de dedicar-se una petita temporada al repos més absolut, ja que l'exces de treball que ha suportat durant aquesta última temporada fou la causa del contratemps que li posà la vida en perill. Molt desigim un prompte restabliment per a que pugui el bon amic tornar en nou brahó a lluitar en el camp de les arts i del comerç.

Dintre pocs dies arribaran a nostra ciutat 15 nenes filles pobres de soldats francesos i voluntaris catalans, quines se hostatjaran en el Colegi que tenen aquí la ordre de la Presentació.

Amb tal motiu s'ha constituït un comitè de senyores per a veure la manera de recollir cabals per a proporcionar-les totes les comoditats compatibles durant la seva estada entre nosaltres, a quin fi s'obrirà una subscripció mensual en la que s'admetran tota classe de donatius per insignificants que sian.

Nosaltres, que coneixem l'esperit caritatiu que regne entre totes les classes socials tarragonines, no duptem ni per un moment que la tasca empresa per aquesta comissió respondrà de una manera viva en els cors de les nostres dones que com a bones sabran acudir a remeiar en lo possible la desgracia que afecta en aquets tendres sers, que vinguts al món i sense màcula de malícia, ja sofreixen les engoixes del dolor creat per l'egoisme dels homes.

Procurém, doncs, els tarragonins una vegada més, correspondre als sentiments de caritat, fent que l'estada, entre nosaltres d'aquestes angelicals criatures avui, dones del demà, sigui lo més agradosa possible i que quan retornin a les seves llars puguin beneir sempre i durant tota la seva vida a la nostra Tarragona.

VI PUR

del Baix Penadès

(GARANTITZAT I PRECINTAT)

A 25 cèntims el litre, al Cos del Bou, núm. 9.

A domicili (inclús als masos) a 30 cèntims.

Exigiu el precinte de garantia

Ferreteria de Bernabé Martí

Bateria de cuina — Eines de totes classes

Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regals

Articles per a Sport

SANT AGUSTÍ, 9 i 11. TARRAGONA

CLÍNICA VETERINÀRIA

I TALLER DE CONSTRUCCIÓ

POMPEU VALL

NOVA DE S. FRUCTÓS, 5. TARRAGONA

P. Cloret i Ordeix

Advocat: Corredor de Comerç Col·legiat

Apodaca, 6: Tarragona: Telefon 95

Gestió i intervenció d'operacions bancàries: Ordres de borsa

Fàbregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giro

Rambia dels Estudis, 4 :: Barcelona

LINIA REGULAR - - DE GRANS VAPORS

Ibarra & C.^a (S. en C.) SEVILLA

Tots els dijous sortida fixa per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz, Huelva, Sevilla (admitint càrrega amb coneixement directe per a Ayamonte i Isla Cristina, amb transbord a Cadiz o Huelva, (segons convinga al interessat), Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. Quincenalment admet càrrega per a Motril.
Servei ràpid eventual per al Nord d'Espanya, amb escala als ports de Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleiant sols 14 dies en el viatge.
Se expedix coneixement directe per a Luarca i San Esteban de Pravia amb transbord al vapor Luarca n.º 3, i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa Denain & d'Anzin.

VIATGES EXTRAORDINARIS A PALMA DE MALLORCA

Per a la Costa d'Espanya

PRÓXIMES SURTIDES

Per a Cette i Marsella

VAPOR "CABO SAN ANTONIO"

VAPOR "CORONA"

Per a més informes al Consignatari **D. Marian Peres.-Reial, 32 - Teléfon, 45 - TARRAGONA**

Ferros per a obres
de totes classes :
Retxes : Especiali-
tat en treballs
d'art.

TALLER DE GERRALLERÍA

- DE -
JOSEP GIL SABATÉCARRER PORTELLA, 9
TARRAGONA

Báscules, Balances
i Romanes.
Reparacions de to-
tes classes.

GRANS MAGATZEMS Las Baleares

Sabateria : Sombrereria : Camiseria : Corba-
teria : Géneros de punt : Especialitat i grans
existències en mitjens i mitjons.

ROBA BLANCA PREU FITXO
TELEFON 116

Confiteria i Pasteleria

- DE -
Francisco Tuset
(Ex-dependent de la
casa Palá)

Gros assortit en repos-
teria : Tortades reple-
nes i Pasta de Brioxis.
Especialitat en Pastes
 seques : Carquinyolis i
 Borregos : Xarops i
 Horxates.

RAMBLA S. JOAN, 41
TARRAGONA

Impremta : de
Llorens i Gabré

Fortuny, núm. 4
: Tarragona :

TINTORERIA MODERNA

de Angel Alcoverro

Unió, 33. - Taller: Gasómetro, 32. - TARRAGONA

SUCURSALS A GANDESA, VILLALBA, BOT I BATEA

L'amo d'aquesta tintoreria té'l gust de posar en coneixement de la seva nombrosa clientela i del públic en general que ha rebut un immens assortit en colors de la present temporada i en especial els negres de BREMENN. Per a convenses visiten aquest establiment.

Es ren en i tenyeixen tota classe de texits de llana, fil i cotó per difícils que sigan

Es renten i tenyeixen sotanes i manteos en negres especials.

Es renten en sec trajos de senyor i senyora, lo mateix que tota classe de cortinatges, tapets, boás, guants, estors, mantel·lines, gorres, etc.

Es negres es tenyeixen en colors.

Especialitat en els plaxats sens perjudicar els texits.

Gran rapidés en els dols. Se serveixen els encarrecs amb promptitut.

GRAN REBAIXA DE PREUS

No confondre-s: Tintoreria Moderna, Unió, 33 - Tarragona

Hotel
Internacional

Recentment inaugurat

Confort modern

COMTE DE RIUS, 17

I AUGUST, 26

TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels
licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Viá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor
en l'Exposició
de Buenos Aires

Demaneu en els cafés
i pasteleries

Indicat per a casaments,
batejos i banquets

Fábrica de Braguers i
de Aparatos Ortopedics
(TRENCA TS)

EL BRAGUER ARTICULAR-
REGULADOR sistema MONTSE-
RRAT es el més práctic i modere
per a la retensió i curació de les
hernies per cròniques i rebeldes
que siguin.

Grans existències de BRA-
GUERETS DE GOMA per a la
radical curació de les hernies de
la infancia i tot lo concernent a
Cirurgia i Ortopedia.

ESPECIALITAT
EN LA CONSTRUCCIÓ DE
FAIXES VENTRALS

Casa Montserrat
UNIÓN, 34 TARRAGONA

COLMADO
CENTRAL

- DE -

Frederic Miret

Fruites fresques, embu-
tits, fiambres, conserves
vins, xampansys i tota
classe de comestibles.

Unió, 28 : TARRAGONA
TELEFON 245

Instal·lacions

- DE -

Electricitat i aigua

Lampisteria en general

Timbres - Teléfons

Material Eléctric

Antón Montesinos

Apodaca, 27

TELÉFON 324

TARRAGONA

STOCK
Michelin i Dunlop

Accesoris i pe es soltes per a

Bicicletes,

Motocicletes

i Automovils

O'is lubricants, betzines i bu-
jies = Vulcanització i venda
de neumáticos i càmares per a
= tota classe de Autos =Despatx i Exposicó: Mes i en C.^a

Unió, 32 :: Teléfon 259

Garage

TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic

sos acreditats Cafés

Torrefacció diària

Gran assortit de arti-
cles del ram de ultra-
marins.

Garantia absoluta amb

la qualitat dels seus

gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TELÉFON 241

TARRAGONA

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de veillesa, malaltia, invalidesa, viudetat i mort

Inscripta en el Govern civil i en la Comissaria general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADA**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:

Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7 - TARRAGONA

Menjadors del Jardí
de Francisco López

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en

endevant i a la carta.

Hospedades per temporada a preus con-

vencionals.

Habitacions amb llum eléctrica

CLÍNICA I CONSULTORI

PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries. Cirurgia operatoria, parts electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina.

productes patològics. Sero-Reacció de Wassermann. - Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del

Dr. Fargas i Melge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7 - Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.

Per a'ls pobres, franca dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. - TARRAGONA

MOSTELLE
(RAIMOST)

Suc de raims sense alcohol

The Grape, Juice C. L.

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un excelen refrese

El millor aliment en les malalties

i convalescencia

Se ven per tot arreu

Sastreria

Novitat

- DE -

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Petit Versailles
Bar de Moda

Refrescos-Café-Licors-Dolços

Explendit servei

de Restaurant:

Piano eléctrico - Overt dia i nit

Rambla S. Joan, n.º 49

Teléfon, 242

Tarragona

Per a bons
EMBUTITS

- de -

totes menes

- a la -

TOCINERIA

- de -

Antoni Ventura

Unió, 11

Tarragona

PAPERERIA
I EFECTES D'ESCRITORI

- DE -

Joan M. Piñol

Unió, 1 - TARRAGONA - Teléfon 181

Gran assortit de llibres ratllats de totes menes i tamanyos : Es-

cribanies : Plumes Stillogràfiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc

Gran novetat en pitja papers amb rellojete veritat

Postals de totes menes i albums per a les mateixes

PREUS SUMAMENT BARATOS

Unió, 1 - Tarragona